

Meerjarenplan vzw Durme 2022-2026

VOORWOORD

Schrijven en schrappen.
Onzelf heruitvinden, en voortgaan op de ingeslagen weg.
Vernieuwen. Behouden wat goed is.
Brainstormen. Zekerheden benoemen.
Onze werking in vraag stellen. Overtuigd zijn van onze meerwaarde.
Ambitieuus én realistisch zijn.
Vol overgave voor de natuur gaan.

Een beleidsplan in evenwicht, dat hopen we u hier aan te bieden

Veel leesplezier!

Sarah Geers
Coördinator Educatie en Verenigingswerking vzw Durme

INHOUD

Inleiding en verklarende woordenlijst.....	pg 5
1. Vzw Durme: missie en visie.....	pg 7
2. Vzw Durme, binnenstebuiten.....	pg 9
2.1 1969 – 2021: meer dan 50 jaar voor natuur in de regio	
2.2 Vzw Durme in 2021: een regionale vereniging	
2.2.1 Onze thema's	
2.2.2 Interne structuur	
2.2.3 Achterban van leden	
2.3 Onze doelgroepen	
2.4 Vzw Durme in een maatschappelijke context	
2.4.1 De kansen voor vzw Durme	
2.4.2 De bedreigingen voor vzw Durme	
2.4.3 Subsidiekader	
3. Stand van zaken.....	pg 25
3.1 Terugblik	
3.2 Vooruitblik	
4. Operationele en Strategische doelstellingen.....	pg 26
Strategische doelstelling 1: Vzw Durme wil de natuur in de streek rond Durme, en Schelde beschermen en uitbreiden	
OD 1.1 vzw Durme verhoogt de oppervlakte natuur in bescherming met minstens 50 hectare de komende beleidsperiode	
OD 1.2 vzw Durme verhoogt de biodiversiteit in haar reservaten	
OD 1.3 vzw Durme benut de groeikansen voor onze natuur optimaal	
Strategische Doelstelling 2: vzw Durme verhoogt het draagvlak voor natuur via natuurbeleving	
OD2.1 vzw Durme maakt regionale natuur toegankelijk door in te zetten op beleving	
OD2.2: vzw Durme informeert en sensibiliseert de brede bevolking binnen en waar mogelijk buiten haar werkingsgebied	
OD2.3 vzw Durme verhoogt de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij onze regionale natuur en maakt hen ontvankelijk voor onze inhoudelijke natuurboodschap	
SD 3 vzw Durme is de stem van de groene ruimte in de regio	
OD 3.1 vzw Durme positioneert zich, met behulp van een uitgebreide achterban, als regionaal aanspreekpunt voor natuur en milieu	
OD 3.2 vzw Durme beschermt de regionale natuur	
OD 3.3 vzw Durme heeft een positieve verstandhouding met andere spelers in het buitengebied en werkt waar mogelijk samen om tot een betere bescherming van onze natuur te komen	

SD 4 vzw Durme streeft naar een efficiënte interne werking om haar doelstellingen waar te maken

OD 4.1 vzw Durme heeft een efficiënte professionele werking

OD 4.2 vzw Durme kan rekenen op een uitgebreide, diverse, gemotiveerde en zelfstandige vrijwilligersploeg

OD 4.3 vzw Durme is financieel sterk genoeg om bovenstaande doelstellingen te realiseren

5. Financiering.....pg 34

5.1 Algemene cijfers

5.2 Financiering van de strategische en operationele doelstellingen

5.2.1 Verhogen van de oppervlakte beschermde natuur én de biodiversiteit in deze natuur

5.2.2 Verhogen van het draagvlak door het uitbreiden van onze ledenachterban

5.2.3 Verhogen van het draagvlak door het vernieuwen van Bezoekerscentrum Molsbroek

5.2.4 Versterken van ons financieel beleid door het uitbreiden van onze alternatieve financieringsplannen

BIJLAGE I: Financiering – begroting als doorkijk.....pg 38

INLEIDING

Voor u ligt de meerjarenbeleidsnota van vzw Durme. Een dossier waarvoor we niet over één nacht ijs zijn gegaan. Wie is vzw Durme en wat is onze voorgeschiedenis? Waar zijn we goed in? Wat kan beter? Waar zien we kansen of bedreigingen? Dit bespreken we in het 3de hoofdstuk.

Daarnaast herbekeken we onze missie en visie. Staan we nog steeds voor hetzelfde als zoveel jaar geleden? Wat zijn onze speerpunten? Waar willen we voor gaan? Wat zijn onze waarden? In welke zin heeft de veranderende omgeving een invloed op onze werking gehad?

Vanuit onze missie en visie formuleerden we beleidsuitdagingen. Waarop zou vzw Durme in kunnen zetten om onze missie en visie te realiseren? We tekenden vier grote beleidslijnen uit waarop we willen inzetten: natuurbehoud, draagvlakverbreding, de stem van de natuur en interne werking. Aan elke doelstelling koppelen we acties die u kan terugvinden in de komende jaarplannen van vzw Durme, en die in dit rapport gelezen kunnen worden als een voorsmaakje van ons jaarplan 2022.

Bovendien verwerkten we de feedback van de begeleidingscommissie in dit meerjarenplan. We wijdden er een specifiek hoofdstuk aan (hoofdstuk 4.3) maar hebben die ook in alle andere hoofdstukken verweven. De paarse kaders in de linker kolom verwijzen ernaar. Ook de kwantitatieve voorwaarden uit het besluit om erkend te worden als regionale vereniging type 2 staan vermeld doorheen het rapport.

We sluiten af met een budgettair plan. Hoe zetten we het subsidiëringsbesluit voor natuur- en milieuverenigingen in om onze doelstellingen te verwezenlijken? En hoe ziet het totale financiële plaatje van vzw Durme eruit?

Voor meer informatie over onze werking kun u altijd terecht bij Sarah Geers, coördinator educatie en verenigingswerking (sarah.geers@vzwdurme.be of 09 348 30 20).

BEGRIPPENLIJST:

- Stapstenen: kleine plekjes natuur die grotere stukken natuur met elkaar kunnen verbinden. Planten en dieren gebruiken ze letterlijk als 'stapstenen' midden in een verstedelijkte omgeving en agrarische buitengebied. Het gaat om kleine landschapselementen, ruige hoekjes, kleine natuurgebiedjes, knotbomenrijen...
- Monitoring: de studie van een bepaald gebied, volgens de voorwaarden opgelegd in het natuurdecreet of om de voortgang van het uitgevoerde beheer op te volgen. Zowel fauna als flora wordt onder de loep genomen.
- Beheerplan: plan dat het beheer van een bepaald perceel of reservaat beschrijft voor de komende 24 jaar, een officieel document, opgesteld volgens een stramen opgelegd in het natuurdecreet.
- Visiegebied: denkbeeldige lijn waarbinnen wij denken dat een reservaat 'volledig' zou zijn. Binnen deze lijn streven we naar aankopen en uitbreiding van ons areaal.
- Werkingsgebied: de 12 gemeenten waar vzw Durme actief is, nl. Lochristi, Moerbeke, Lokeren, Stekene, Sint-Niklaas, Waasmunster, Hamme, Temse, Dendermonde, Berlare, Zele en Wichelen. Onze boodschap verspreidt zich uiteraard verder dan die gemeentegrenzen, maar we organiseren onze (fysieke) activiteiten binnen deze gemeenten.
- Natuurgebied/reservaat: niet elk natuurgebied is een erkend natuurreservaat. Een reservaat is erkend volgens het natuurdecreet. Beide termen worden echter in deze beleidsnota door elkaar gebruikt.
- Bezoekerscentrum (BC): een onthaalpoort waar mensen terecht kunnen voor meer info. In Lokeren (BC Molsbroek) en Berlare (BC Donkmeer) heeft vzw Durme twee onthaalpoorten, waar wandelaars of voorbijgangers meer info kunnen bekomen over vzw Durme, de natuur en de reservaten.
- AV, BOR, DB: vrijwilligersstructuur van het bestuur van vzw Durme: Algemene Vergadering (AV), Bestuursorgaan (BOR) en Dagelijks Bestuur (DB)
- Strategische en operationele doelstellingen: we willen onze missie en visie realiseren door bepaalde doelstellingen na te streven. De hoofddoelstellingen zijn onze strategische doelstellingen; ze zijn elk onderverdeeld in operationele doelstellingen.
- Instandhoudingsdoelstellingen (IHD's): de maatregelen die nodig zijn om Europees beschermde habitats en soorten in een speciale beschermingszone (SBZ) duurzaam te beschermen, zoals opgelegd in de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn.
- Natuurinrichtingsprojecten: projecten die de natuur vorm geven, herstellen of creëren, zowel op grote als op kleine schaal. In het natuurinrichtingsproject (NIP) van de Vlaamse overheid wil men samen met lokale partners in een afgebakend gebied met eenmalige maatregelen de natuur nieuwe kansen geven om zich op korte termijn te herstellen of verder te ontwikkelen.

1. VZW DURME: MISSIE, VISIE EN WAARDEN

Vanuit de bezorgdheid voor het behoud van de natuur en het landschap in de regio richtten enkele lokale natuurliefhebbers in **1969** vzw Durme op. Nu, 52 jaar later, spelen we meer dan ooit een belangrijke rol in het natuurbehoud in de streek rond de Durme, de Moervaart en de Schelde. We groeiden uit tot een vereniging die actief is in **12 gemeenten**, zowat **1.600 leden heeft**, elk jaar zo'n **100 activiteiten** voor het brede publiek organiseert, meer dan **350 schoolgroepen** begeleidt en ongeveer **500 hectare natuurgebied** beheert verspreid over 13 visiegebieden. Om dat allemaal te realiseren werken er 12 mensen bij vzw Durme, ondersteund door zo'n 120 vrijwilligers.

We richten ons vooral op de **inwoners van ons werkingsgebied**, maar uiteraard is iedereen welkom. Zo komen er stevast wandelaars uit de buurgemeenten naar onze activiteiten. We organiseren activiteiten in al onze reservaten en gemeenten, en proberen zó iedereen warm te krijgen voor de natuur.

We werken samen met lokale landbouwers, andere natuurverenigingen, bedrijven, socio-culturele verenigingen en lokale en bovenlokale besturen.

Als een van de drie erkende terreinbeherende verenigingen (naast Natuurpunt en Limburgs Landschap) zijn we bovendien een belangrijke actor in allerlei beleidszaken.

Figuur 1 Vzw Durme is actief in 12 gemeenten (ons werkingsgebied). In de 13 visiegebieden (groen op de kaart) ontwikkelen we onze reservaten.

ONZE MISSIE

ECHTE NATUUR, DICHTBIJ, VOOR U

Vzw Durme is de regionale natuurvereniging rond de Durme, de Moervaart en de Schelde die de natuur in haar reservaten uitbreidt en beheert en ze, samen met het landschap, beschermt voor de toekomstige generaties. Dankzij vzw Durme beleeft het publiek die biodiverse natuur vanop de eerste rij, en ervaren bezoekers het belang ervan.

ONZE VISIE

NATUURBESCHERMING EN DRAAGVLAKVERBREDING

We gaan voor een netwerk van grote en kleine natuurgebieden, die zoveel mogelijk verbonden zijn met elkaar. We beschermen landschappen en biotopen door een gerichte strategie om gronden te verwerven, beheerwerken uit te voeren en de biodiversiteit nauwgezet op te volgen. Door onze lokale verankering zijn we waakzaam, zetten we ons in tegen huidige en toekomstige bedreigingen van onze leefomgeving en grijpen we alle kansen om de regionale natuur te versterken.

De mensen in ons werkingsgebied kennen ons als een belangrijke hoofdrolspeler en een aanspreekpunt voor natuurbescherming. We werken aan een breder draagvlak in alle niveaus van de samenleving. We houden een vinger aan de pols bij het lokaal beleid en - waar dat kan - het bovenlokaal natuurbeleid.

Met onze sterke verenigingswerking laten we het brede publiek en vooral kinderen en jongeren kennismaken met de natuur in hun buurt. Onze dagelijkse werking brengt mensen met een groen hart samen.

Dat doen we met een professioneel team, een sterke ploeg vrijwilligers, leden en partners op het terrein.

2. VZW DURME BINNENSTEBUITEN

2.1 1969 – 2021: meer dan 50 jaar voor natuur in de regio

Vzw Durme ontstond 52 jaar geleden vanuit een bezorgdheid van enkele vogelringers en 'groene ridders'. Gaandeweg evolueerden we van een vrijwilligersgroepering naar een professionele natuurvereniging met een oppervlakte natuurgebied in beheer die blijft uitbreiden, een stijgend aantal begeleide groepen en een steeds groter wordende achterban.

De kerndoelstellingen van onze vereniging zijn altijd hetzelfde gebleven: natuurbescherming, draagvlakverbreding (incl. natuureducatie), beleidswerking en natuurstudie. Hoewel de invulling natuurlijk meegaat met zijn tijd, bleven we onszelf al die jaren trouw.

Figuur 2 Kinderen helpen al van oudsher bij de jaarlijkse paddenoverzetactie. Hier zie je hoe ze samen het paddenscherm plaatsen.

12 natuurreservaten met beheer gericht op waardevolle planten en dieren.

Jaarlijks meer dan 100.000 bezoekers, 350 scholen en 100 activiteiten

2020: de koop van 100 hectare in de Fondatie van Boudelo en 500 hectare verspreid over onze reservaten wordt bereikt.

Voor het eerst worden er meer dan 1.000 exemplaren van de zeldzame rietorchis geteld in onze reservaten.

2019: otter wordt voor het eerst gespot in onze reservaten, als snel zullen meerdere waarnemingen volgen. Een symboolsoort!

2014: ooievaarspaal (en broedgeval) in de Buylaers betekent de doorstort van particuliere fondsenwerving

2012: eerste beversporen in het Molsbroek

2008-2014: zenderproject *Boommarter* in de Fondatie van Boudelo (INBO)

2007: eerste natuurlijke broedgeval van de ooievaar aan Donkmeer, uniek in Vlaanderen

2003: eerste roegers broeden in de Moeren. De start van een standvastige kolonie.

1996: Fondatie van Boudelo (Sinaai)

1995: relictzone Oudenbos (Lokeren)

1994: Linie (Lokeren)

1993: Reservaatzone Donkmeer (Berlare), Darmmeersen (Waasmaster)

1992: kokmeeuwkolonie Molsbroek Eenbes (Moerbeke), Lokerte Moervaertmeersen (Lokeren), Moeren (Hamme)

1991: Buylaers (Lokeren), Klein broek (De Rotten - Elversele)

1988: Scheldelbrieken (Zele, Berlare, Wichelen)

1982: Eerste aankoop : relictzone Daknamse Meersen (Lokeren)

1981: Molsbroek wordt het eerste erkende reservaat

1969: Eerste gebieden in beheer: Molsbroek, Moerasput en Oude Durme

550 ha

500 ha

400 ha

300 ha

2021: Beleidsplan 2022-2026, 9,6 VTE personeel, meer dan 120 vrijwilligers

2021: NIP Berlare werpt vruchten af, vernieuwde eendenkooi wordt geopend.

2020: de corona-crisis dwingt ons creatief om te springen met onze werking.

2019: Opening nieuw Bezoekerscentrum Donkmeer ism gemeente Berlare, Lochristi wordt toegevoegd aan het werkingsgebied, 1ste grootschalige fondsenwerfactie (de Buylaers) ongezien succes: we halen meer dan 45.000 euro op.

2017: Opening Kijktoeren in de Fondatie van Boudelo

2016: beleidsnota 2017-2021, 8 personeels- leden, 100 vrijwilligers

2015: Nieuwe website, sociale media en vernieuwde nieuwsbrief

2012: Bezoekerscentrum Donkmeer verhuist naar nieuwe locatie, met prachtige natuurtuin

2009: Aankoop van het boshuisje in de Fondatie

2009: Heropening historische eendekooi in Berlare

2008: Aankoop van een moerastraktor maakt het beheerwerk heel wat lichter. Eerste kindercursussen zijn een feit.

2006-2007: start provinciale subsidies voor onze educatieve werking (NME)

2001: uitbreiding bezoekerscentrum Molsbroek

1999: 5 personeelsleden

1998: 2de bezoekerscentrum in Festivariahal in Berlare

1998: Eerste uitgave van het tijdschrift Durme- en Scheldeland, toen nog in zwart-wit, als vervolg op Avifauna.

1992: start Vlaamse subsidies voor onze aankopen, onthaalwerking en verenigingswerk.

1986: Opening van bezoekerscentrum Molsbroek in Lokeren. Uitvalbasis voor de educatieve activiteiten

1985: 2 vaste personeelsleden (DAC-statuut), bijgestaan door 2 tijdelijke krachten (BTK statuut).

1977: Naast de vrijwilligers komen de eerste Gewetensbezwaaarden in dienst bij vzw Durme

1976: Tuinhuisje doet dienst als eerste 'bezoekerscentrum' met wandelfolders en infoborden.

1970: Eerste grote actie van vzw Durme: verkavelingsplannen worden tegengehouden en betekenen de start van de reservaten de Buylaers en de Daknamse Meersen.

1969: oprichting vzw Durme

1967-1999: uitgave Avifauna van de Durmevallei

2.2 vzw Durme in 2021: een regionale vereniging

2.2.1 Onze thema's

Onze werking bestaat uit 2 kerntaken: natuurbescherming en natuurbeleving (inclusief natuureducatie). Daarnaast zetten we in op beleidswerking en natuurstudie.

Natuurbescherming

We beheren in 2021 meer dan **500 hectare natuur**, stuk voor stuk pareltjes die dichtbij woonkernen of verstedelijkte zones liggen. Deze hotspots voor biodiversiteit bieden tegelijkertijd ook recreatieve mogelijkheden voor bezoekers.

De terreinploeg, de coördinator reservatenwerking en talloze vrijwilligers zijn dag in dag uit bezig met het beheer van onze reservaten. We maaien, hooien, knotten, graven, planten, ... om de **biodiversiteit** zo veel mogelijk te **verhogen**. We houden deze vooruitgang bij via gerichte natuurstudie.

Waar mogelijk stellen we deze gebieden open voor bezoekers.

Als de natuur of het landschap in ons werkingsgebied bedreigd worden, gaan we in overleg en proberen we deze zo goed mogelijk te beschermen. Via onze beleidswerking gaan we niet alleen reactief, maar ook proactief om met de groeikansen en bedreigingen van onze natuur. Samen met onze partners willen we op een constructieve manier de regionale natuur versterken.

Natuurbeleving

Om de bescherming en uitbreiding van onze natuur optimaal te laten verlopen is er draagvlak nodig. We willen dan ook de brede bevolking, de overheid en de jeugd het belang van natuur en lokale biodiversiteit bijbrengen. Dit doen we door een gevarieerd aanbod van activiteiten: geleide natuurwandelingen, cursussen, fietstochten, lezingen, evenementen, enz. Hiermee informeren, sensibiliseren en activeren we hen.

Op [onze website](#) staat een up-to-date overzicht van ons educatief aanbod (pakketten op niveau voor het kleuter-, lager, en secundair onderwijs, begeleide thema-activiteiten voor bedrijven, families of vriendengroepen). Hiervan maken jaarlijks meer dan 350 klassen en tientallen andere groepen dankbaar gebruik.

Door bewust in te zetten op (laagdrempelige) **communicatie** spreken we de brede bevolking uit ons werkingsgebied en daarbuiten aan.

2.2.2 Interne structuur

Vzw Durme is georganiseerd zoals een klassieke vzw. De bestuurlijke vrijwilligers staan aan het hoofd van onze vereniging en sturen de werking aan. Het hoogste beslissingsorgaan is de **Algemene Vergadering (AV)**. Hierin zitten vertegenwoordigers uit alle takken van onze vereniging (afdelingen, natuurstudiewerkgroepen, partnerorganisaties,...). Zij hebben het

mandaat tot goedkeuring van de jaarrekening en de jaarplannen (incl. de meerjarenplannen). Ze komen ten minste 1 keer per jaar samen. Iedereen kan zich kandidaat stellen om lid te worden.

Leden van de AV kunnen hun kandidatuur stellen om lid te worden van het **bestuursorgaan (BOR)**. De AV beslist over de kandidaturen en stelt de bestuurders aan. Het BOR bestaat uit een groep van ongeveer 10 vrijwilligers die zo'n 7 keer per jaar samenkomen. Ze adviseren onder andere over beleidskwesties, juridische dossiers en het patrimonium. Alle grote dossiers worden op het BOR besproken.

Enkele leden van het BOR vormen samen het **Dagelijks Bestuur (DB)**. Zij en (meestal ook) de 2 coördinatoren komen maandelijks samen om de dagdagelijkse werking bij te sturen, personeelszaken te bespreken en bestuursvergaderingen voor te bereiden. Hierin zetelen o.a. de voorzitter en de penningmeester. Er is een nauw contact tussen het personeel (via de coördinatoren én rechtstreeks) en de leden van het Dagelijks Bestuur. De verslagen van de vergaderingen worden steeds intern (personeel en bestuurders) ter beschikking gesteld. Op vraag kunnen vrijwilligers of personeelsleden persoonlijk gehoord worden in specifieke kwesties.¹ Tijdens de komende beleidsperiode zal de werking van de bestuursorganen onder de loep worden genomen, om verantwoordelijkheden en taken duidelijker af te lijnen.

Vzw Durme stelt **begin 2021 9,6 voltijdse personeelsleden (VTE)** tewerk, occasioneel aangevuld met mensen die een contract hebben via het OCMW. Twee coördinatoren zorgen voor de dagelijkse aansturing van het team, elk op het eigen werkingsgebied: coördinator Reservatenwerking en coördinator Educatie en Verenigingswerking. Ze bereiden de begroting voor en houden de uitvoering hiervan in de gaten. Ze zijn verantwoordelijk voor de jaarplanningen en -rapportage. Ze houden een overzicht over de medewerkers, ondersteunen hen en sturen bij waar nodig. Ze zijn de rechtstreeks link tussen het personeel en het bestuur. Er is een hoge mate van zelfstandigheid onder de medewerkers. Elk heeft een eigen expertisegebied.

Figuur 3 Organogram vzw Durme

Daarnaast zijn zo'n **120 vrijwilligers** actief bij vzw Durme. Daarin kunnen we ruwweg 2 groepen onderscheiden: de bestuurlijke vrijwilligers (die hierboven beschreven staan) en de uitvoerende vrijwilligers (hoewel sommigen een dubbele rol vervullen). De uitvoerende vrijwilligers voeren acties uit op het terrein. Zij worden aangestuurd door het personeel.

¹ Meer details over de organisatiestructuur zijn te vinden in onze statuten. Deze zijn steeds op te vragen op het secretariaat.

Hun taken zijn heel divers, van gidsen tot ondersteunen bij het beheer, natuurstudie, onthaal, enz. Als in dit document verwezen wordt naar vrijwilligers, worden meestal de uitvoerende vrijwilligers bedoeld, tenzij anders vermeld.

Alle vrijwilligers zijn in onze vereniging van onschatbare waarde. Zonder hen zou vzw Durme nooit staan waar we nu staan. Als dank organiseren we elk jaar een groot vrijwilligersfeest met een wandeling, infomoment of vorming, en gezellig samenzijn.

Vrijwilligersappreciatie is een belangrijk onderdeel van ons **vrijwilligersbeleid (zie ook doelstelling 4.2)**. Sinds de vorige beleidsperiode is er gewerkt aan een papieren versie hiervan (tot voor kort bestond dit uit individuele richtlijnen en ongeschreven regels). Door in te zetten op betrokkenheid, opleiding en appreciatie willen we onze vrijwilligersploeg versterken en aan ons binden.

2.2.3 Een achterban van leden

Vzw Durme is actief in 12 aaneengesloten gemeenten, maar de draagwijdte van onze acties loopt vaak verder dan de gemeentegrenzen. Onze leden komen dan ook uit alle gemeenten van ons werkingsgebied én daarbuiten. In het verleden werd er amper stilgestaan bij ledenwerving; het zwaartepunt lag op het aanbieden van activiteiten (een gemiddeld jaar telde toen meer dan 450 begeleide groepen). Sinds de opmaak van het vorige meerjarenplan zijn we ons extra bewust van het belang van een uitgebreide ledenachterban. We zetten hen in als ambassadeurs, waardoor ze ons draagvlak vergroten. Door gerichte communicatie rond ledenwerving, ledenacties en het verhogen van onze naamsbekendheid zit ons ledenaantal in de lift. Van een succesverhaal kunnen we echter nog niet spreken. Nog steeds hebben we relatief weinig leden in vergelijking met het aantal inwoners in ons werkingsgebied. Veel mensen kennen onze werking of onze gebieden, maar niet onze vereniging. (Dat er een veel grotere, gelijkaardige organisatie actief is in heel Vlaanderen, met name Natuurpunt, speelt hierbij zeker in ons nadeel.) Bovendien tonen de laatste 2 jaar (2019 en 2020) dat de stijgende lijn precair is: er is niet veel nodig om dit aantal terug te laten zakken. Gelukkig zijn de eerste cijfers van 2021 wel positief: we gaan opnieuw in stijgende lijn.

We zijn vastbesloten het ledenaantal te laten stijgen en een sterkere ledenachterban uit te bouwen. Eerst en vooral zetten we hiervoor in op zichtbaarheid en naamsbekendheid. We willen werken aan een duidelijke huisstijl en herkenbaarheid van onze gebieden (op het terrein). Pas als mensen ons kennen, kunnen ze lid worden. Een breed gamma aan communicatiemiddelen, zowel online als offline, werkt het beste. Daarom willen we extra inzetten op laagdrempelige, informerende communicatie (vernieuwen van ledentijdschrift, zichtbaarheid op sociale media, infoborden en -folders, enz.).

Daarnaast hebben we de afgelopen 5 jaar gemerkt dat heel wat mensen, bewust of onbewust, hun lidgeld niet vernieuwen. We hebben een strategie uitgewerkt met jaarlijks verschillende herinneringsmomenten, aangevuld met een grotere actie om de paar jaar. Daarbij snorren we al onze 'oude' contacten op, en vragen we hen opnieuw lid te worden. Gezien de vele reacties op deze herinneringen kunnen we concluderen dat de meeste oud-leden dit onbewust vergeten. We willen deze actie dan ook regelmatig herhalen. We stellen ons de vraag hoe dat komt: zijn we doorheen het jaar niet voldoende aanwezig? Zijn de

ledenvoordelen onvoldoende uitgebreid waardoor een lid niet ten volle beseft of hij lid is of niet? Door de komende beleidsperiode extra in te zetten op zichtbaarheid, extra ledenvoordelen, doelgerichte ledencommunicatie, bijzondere activiteiten, enz. hopen we dit knelpunt weg te werken.

Eind 2020 hebben we 1.669 leden. De onderstaande tabel geeft de spreiding weer over de verschillende gemeenten van de voorbije 3 jaar, en een eerste prognose van de ledenaantallen in 2021. De ratio om erkend te kunnen zijn als regionale vereniging type 2 zijn hiermee aangetoond en behaald. In de 2de tabel zie je de spreiding tussen de verschillende types lidmaatschap. Alle leden dragen bij aan meer en betere natuur in de regio: sympathiserend lid, (gewoon) lid en steunend lid. De komende beleidsperiode nemen we deze ledentypes echter onder de loep: is het lidgeld aan een update toe? Zijn alle ledentypes voldoende betrokken bij onze werking? Zijn de lidmaatschappen voldoende duurzaam? Is er nood aan vereenvoudiging of net aan uitbreiding?

	Ploaats	Woonstern	Ratio (berskend op 2020)	2021 (Antenna (net. 2021))	2020	2019	2018
1.	9080 Lochinas	22489	2,45	38	53	52	51
2.	9100 Sire-Nillias (incl. Bekele an Biraal)	37679	2,66	138	207	180	175
3.	9140 Tawaa	20926	2,04	64	61	75	102
4.	9160 Lokaran	41690	16,00	708	667	675	675
5.	9170 Sire-Gille-Waas	19370	0,23	14	14	15	20
6.	9180 Floortekke-Waas	6481	5,40	40	35	32	37
7.	9190 Sekele	18445	2,48	29	46	44	40
8.	9210 Hamme	24885	3,74	27	93	96	113
9.	9240 Zele	11125	6,25	123	132	134	142
10.	9250 Wasmaster	30801	5,74	66	62	80	73
11.	9260 Wichelen	11672	1,34	20	18	18	31
12.	9290 Barbers	16958	10,70	163	140	167	192
	9150 Severica	48668	0,48	21	22	21	28
	9200 Dendermonde andere gemeenten	45769	1,70	90	78	77	96
				166	17	245	328
	Totaal			1738	1.669	1895	2011

Figuur 4 Ledentabel met spreiding over de gemeenten van ons werkingsgebied. De ratio's lager dan 2 (hier in het oranje) behalen niet de vooropgestelde minima en tellen niet mee in het minimum van 10 aaneengesloten gemeentes, nodig voor de erkenning van regionale vereniging type 2.

	sympathysere nde leden	steunende leden	gewone leden	totaal
2018	580	616	330	2103
2019	271	666	958	1895
2020	72	710	917	1699
2021*	14	818	956	1788
*stavaza juni 2021				

Figuur 5 vzw Durme heeft 3 types lidmaatschap: sympathiserende leden (3 euro – ook wel digitale leden genoemd), steunende leden (25 euro) en gewone leden (12 euro). Elk draagt op zijn manier een steentje bij aan onze natuurbescherming.

2.3 Onze doelgroepen

Natuurlijefhebbers

De meeste mensen die we met onze wandelingen, cursussen of evenementen bereiken, zijn mensen met een hart voor de natuur. Ze zijn al overtuigd van het belang ervan en weten haar naar waarde te schatten. Zij gaan zelf actief op zoek naar een groene vrijetijdsbesteding, en zijn daarom een gemakkelijk doelpubliek. Ze zijn zeker niet altijd lid van onze vereniging, maar maken wel vaak gebruik van onze reservaten of nemen deel aan onze activiteiten. Een deel hiervan kan je beschouwen als echte natuurkenners. Zij zijn op zoek naar heel specifieke info, die we bijvoorbeeld via onze werkgroepen, gerichte artikels in ons tijdschrift en via cursussen bieden.

Leden en vrijwilligers

Heel wat natuurlijefhebbers uit de streek zijn lid van onze vereniging. We hebben hun contactgegevens, waardoor we hen makkelijk kunnen bereiken. Bovendien staan ze open voor onze boodschap, en gaan ze er zelf actief naar op zoek. Zeker vrijwilligers hebben een sterke band met onze vereniging en onze doelstellingen. Allen willen ze mee helpen om onze doelstellingen te bereiken. We kunnen hen dan ook inzetten als ambassadeurs.

Figuur 6 Groepsfoto tijdens het vrijwilligersfeest in september 2019

Kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren zijn de belangrijkste natuurbeschermers van de toekomst. Daarom brengen we hen best zo vroeg mogelijk in contact met onze groene omgeving, en dit op een avontuurlijke, plezierige, leerrijke manier. Alleen zo kan de positieve relatie met de natuur verder ontwikkelen, en zullen ze in de toekomst meer geneigd zijn om deze te helpen beschermen. We willen hen rechtstreeks, maar ook via hun omgeving (school, hobby's,...) of ouders bereiken. Omdat we ervan overtuigd zijn dat de liefde en zorg voor natuur best zo vroeg mogelijk wordt bijgebracht, zijn ze een van onze belangrijkste doelgroepen.

Scholen en leerlingen

Van peuters en kleuters tot studenten hoger onderwijs, we proberen hen via een uitgebreid educatief programma allemaal te bereiken. We gaan hierbij verder dan informeren en beleven; we zorgen ook voor een actieve kennisoverdracht.

Recreanten (wandelaars en fietsers, gezinnen, rustzoekers,...)

Door de openstelling van onze reservaten willen we elke recreant bereiken. Door wandellussen, infoborden en rustpunten te voorzien, willen we de natuur – waar mogelijk – toegankelijk maken, zodat iedereen de waarde ervan met eigen ogen kan beleven. Deze manier van openstelling spreekt een ruim scala aan publiek aan.

Lokale en bovenlokale besturen

Voor een regionale vereniging, die bovendien ook bovenlokaal een sterke stem heeft, is de samenwerking met besturen en overheden bijzonder belangrijk. Samen kunnen we onze omgeving groener maken, door gezamenlijke projecten, door financiële overeenkomsten (via subsidies bv.) of door beleidsacties. Deze samenwerking loopt op lokaal niveau heel verschillend van gemeente tot gemeente. We willen kijken hoe we met bepaalde gemeenten de samenwerking kunnen versterken, o.a. door actief op zoek te gaan naar gezamenlijke projecten.

Andere spelers in het gebied

We zijn natuurlijk niet de enige speler die ons landschap beïnvloedt. Daarom werken we actief samen met andere natuurverenigingen, landbouwers, bedrijven en organisaties. We gaan actief op zoek naar mogelijkheden om elkaar te versterken en de natuur alle groeikansen te bieden. Zo werken we samen met landbouwers om onze gebieden te beheren, met bedrijven voor advies, sponsoring en het realiseren van projecten, en met gemeentes voor campagnes, activiteiten, onze bezoekerscentra, beleidszaken. Andere natuurverenigingen zijn interessante partners bij gezamenlijke activiteiten of campagnes of om samen aan het zelfde (beleidsmatige) touw te trekken. Deze manieren van samenwerken willen we waar mogelijk verder uitbouwen in de komende beleidsperiode.

Figuur 7 Zonsondergang in de Fondatie van Boudelo, een van onze drukst bezochte reservaten.

2.4 vzw Durme in een maatschappelijke context

Als natuurvereniging ben je actief in een maatschappelijke context. Voor een regionale vereniging is een blik op de lokale situatie zeer belangrijk. In de komende beleidsperiode zal onze nadruk vooral liggen op enkele grote, lokale, natuurinrichtingsprojecten en zullen we inspelen op de stijgende vraag naar een educatief en recreatief aanbod. In meer of mindere mate houden we de vinger aan de pols bij alle hieronder genoemde kansen en uitdagingen.

Als regionale vereniging kunnen wij zeer sterk de nadruk leggen op het lokale. We kennen het gebied door en door, hebben goede persoonlijke contacten met heel wat lokale spelers en kunnen snel reageren op lokale kansen. Daarnaast hebben we een zeer sterk uitgebouwde educatie-poot met activiteiten en gidsen dicht bij ons doelpubliek (onze natuur is hun achtertuin). Dat is ons USP (Unique Selling Proposition). Onderstaande kansen en bedreigingen zullen hier dan ook op inspelen.

Opmerking: er wordt bij elke kans en bedreiging verwezen naar een specifieke doelstelling, waarin onze acties zullen verwerkt worden. Voor meer details verwijzen we naar de jaarplannen.

3.4.1 Kansen voor vzw Durme

- Er zijn heel wat **gebiedsoverschrijdende natuurinrichtingsprojecten** lopende, zoals het NIP Berlare, Open ruimteproject Moervaartvallei en Durmevallei, Rivierpark Scheldevallei, Sigma-plan, enz. Deze zorgen voor de verdere uitrol van onze blauwgroene natuur in de streek.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

We zijn een actieve partner in deze projecten en werken samen met gemeenten, andere (natuur)verenigingen en bovenlokale overheden aan de uitbouw van deze regionale natuur. We worden geraadpleegd als experts en profileren ons als toekomstige spilfiguur in de uitrol van deze projecten, zowel op het vlak van natuurbeheer als voor natuurbeleving. In verschillende hiervan kunnen we reeds mooie resultaten voorleggen van onze actieve inbreng (bijzondere waarnemingen in gebieden die wij beheren, succesvolle natuurbelevingselementen zoals gratis verrekijkers, onthaalpunten, enz.) (OD 1.3)

- De **vraag naar een recreatief en educatief aanbod** stijgt. Steeds meer mensen gaan op zoek naar een (begeleide) activiteit in de natuur in hun buurt, liefst gekoppeld aan een unieke beleving. De huidige coronacrisis heeft deze vraag bovendien enorm doen stijgen, en we verwachten dat dit de komende jaren zal aanhouden. Het draagvlak voor natuur is het laatste jaar enorm toegenomen.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

Met ons programma-aanbod spelen wij zeker in op de vraag naar natuurbeleving. We ontvangen jaarlijks heel wat groepen en organiseren zo'n 100 activiteiten voor het brede publiek. We dagen onszelf uit om methodes en activiteiten uit te werken die de meeste impact en het grootste bereik hebben. Ons aanbod is flexibel en past zich waar mogelijk aan de vraag aan. Daarnaast stellen we onze reservaten, rekening houdend met hun draagkracht, open voor bezoekers en zetten we sterk in op toegankelijke communicatie, onder andere via onze bezoekerscentra. We proberen onze ledenwervingsstrategie hieraan te koppelen. (SD 2).

- Op dit moment kunnen we gebruik maken van een **gunstig subsidiekader**. Naast de oorspronkelijke aankoop- en beheersubsidies (die na de vernieuwing in 2017 voor vzw Durme gunstig evolueerden), kunnen we nu ook steeds meer een beroep doen op projectsubsidies voor eenmalige inrichtingen, is er extra ondersteuning voor bebossing (de zogenaamde 'Demir'bossen) en heeft ook de provincie Oost-Vlaanderen een gunstig steunbeleid uitgewerkt voor het aankopen van natuurgebieden.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

De laatste jaren breken we records op het vlak van aankopen en beheerovereenkomsten. We wenden dit gunstige klimaat aan om extra in te

zetten op aankopen, en zeker op het aankopen van anders moeilijke haalbare percelen (door de hoge aankooprijzen). (SD 1, OD 1.1)

Bovendien streven we naar een aangepaste en uitgebalanceerde personeelsploeg, die meegroeit met onze werking.

- Heel wat mensen zijn op zoek naar een zinvolle vrijetijdsbesteding, en **melden zich aan als vrijwilliger**. Werken in de natuur of voor een goed doel zit in de lift.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

Nieuwe vrijwilligers worden steeds met open armen ontvangen, ook al is het soms zoeken om de geschikte taak te vinden voor ieder van hen. Zo hebben we gemerkt dat er in een coronajaar opvallend veel vrijwilligers bijgekomen zijn, én steeds meer beheervrijwilligers zich aangemeld hebben. Daarom, in combinatie met de stijgende werkdruk voor onze terreinploeg, hebben we een concept uitgewerkt van beheerteams waarin vrijwilligers zelfstandig aan de slag kunnen. Het is de bedoeling is deze de komende beleidsperiode operationeel te krijgen en uit te breiden. Het onthaal en de opleiding van vrijwilligers samen een goed vrijwilligersbeleid zijn hierbij van groot belang. (OD 4.2)

Figuur 8 Vrijwilligers van onze afdeling Zele-Berlare-Wichelen aan het werk tijdens een evenement

- De **Instandhoudingsdoelstellingen** zijn maatregelen die nodig zijn om Europees beschermde habitats en soorten in een speciale beschermingszone (SBZ) duurzaam te beschermen zoals opgelegd in de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Als natuurvereniging

moeten we deze ook nastreven in onze reservaten. Deze regelgeving versterkt onze mogelijkheden om de lokale natuur te beschermen.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

We zitten mee rond de tafel in het IHD-overleg, voeren studies uit, en stemmen onze beheermaatregelen af op de IHD's. (OD 1.3 en 3.2)

- Ondanks onze vele activiteiten en reservaten (die wel bekend zijn bij het brede publiek) blijkt onze naamsbekendheid beperkt. We zijn in de regio relatief **onbekend** en hebben relatief **weinig leden** in verhouding tot het aantal inwoners.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

We zetten actief in op naamsbekendheid, toegankelijkheid, herkenbaarheid en ledenwerving om dit groeipotentieel ten volle te benutten. We werken de komende beleidsperiode actief aan ons ledenactieplan en gebruiken hiervoor gerichte en specifieke communicatie (afgestemd op de doelgroep of de gewenste actie). (SD2 en 3)

- In de regio zijn veel **sociale diensten** gevestigd (bijzondere jeugdzorg, jongeren- en volwassenenwerking met een beperking,...). Er is een grote vraag naar dagbesteding voor deze mensen. Door de natuur in te trekken komen deze mensen vaak tot rust.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

Iedereen is welkom in onze natuurreservaten. Ook deze doelgroepen kunnen als vrijwilliger meewerken aan de realisatie van onze doelstellingen. We trekken hen niet actief aan, maar indien de vraag aan ons gesteld wordt, zoeken we graag een plekje en een gepaste taak binnen onze werking. (SD2)

- **Jeugdverblijfcentra** in de regio (zoals Heidepark in Waasmunster, Verloren Bos in Lokeren, jeugdпарк Hoogland in Lokeren, Scheve villa in Berlare,...) ontvangen veel schoolgroepen voor natuurklassen, bosklassen of andere themaweken. Zij zijn op zoek naar educatieve pakketten.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

We sluiten samenwerkingsovereenkomsten met de jeugdverblijfcentra en maken ons educatief aanbod voor scholen continu bekend. (OD 2.1)

- In heel wat (beursgenoteerde) bedrijven is de **ESG-index** van groot belang. Deze afkorting staat voor Environmental, Social & Governance. Het houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de selectie en het beheer van investeringen in bedrijven.

→ Hoe grijpen we deze kans aan?

We gaan actief op zoek naar interessante partners in de profit-sector, om ons verhaal te financieren. We werken hier de komende beleidsperiode een ethisch kader voor uit, en zetten samen met enkele (interne, vrijwillige) adviseurs de stap naar de bedrijfswereld. Los van enkele kleinere contacten voor gerichte fondsenwervingprojecten, is dit een nieuwe piste voor ons. Het zal de komende beleidsperiode dus zoeken zijn naar de juiste methodes, zonder onze eigenheid te verliezen. (OD 4.3)

3.4.2 Bedreigingen voor vzw Durme

Als regionale vereniging krijgen we te maken met enkele specifieke bedreigingen. Hieronder lichten we er enkele uit waar we de komende beleidsperiode actief op willen inzetten.

- De natuur in de regio is sterk **versnipperd**. Industriezones, autosnelwegen, gewestwegen en woonkernen zorgen ervoor dat de weinige stukjes natuur vaak klein en geïsoleerd zijn.

→ Hoe grijpen we deze uitdaging aan?

We proberen met onze reservatenwerking deze natuurgebieden zo goed mogelijk met elkaar te verbinden. Waar aaneengesloten stukken natuur niet mogelijk zijn, richten we kleine 'stapstenen' in: kleine, natuurlijke landschapselementen die planten en dieren kunnen gebruiken als veilig toevluchtsoord bij het migreren van het ene naar het andere stuk natuur. Daarom staat ook in onze missie en visie dat zowel grote als kleine gebieden belangrijk zijn voor ons. (SD 1)

- De **druk op de weinige natuur die er is in Vlaanderen stijgt** (zie ook kans 'de vraag naar recreatief en educatief aanbod stijgt'). Hoewel dit positief is voor het draagvlak van ons natuurverhaal, heeft dat helaas ook nefaste gevolgen voor onze natuur zelf: verstoring, zwerfvuil, hinder door loslopende honden, enz. Het voorbije coronajaar heeft dit probleem, dat er al langer is, extra pijnlijk duidelijk gemaakt: overvolle wandelpaden, lange slierten geparkeerde auto's aan de toegangswegen, conservators die steeds vaker met onvriendelijke bezoekers worden geconfronteerd...

→ Hoe grijpen we deze uitdaging aan?

Sensibilisering is heel belangrijk. Door mensen op een positieve manier bewust te maken van het belang van onze natuur, en vooral van de zorg ervoor, willen we een gedragsverandering bekomen. We willen onze conservators de nodige tools hiervoor bieden door middel van infoborden, folders, campagnes. (OD2.2)

Daarnaast blijven we inzetten op meer (toegankelijke) natuur. Je zou kunnen stellen dat het probleem niet is dat er te veel mensen in onze reservaten zijn, maar dat er net te weinig toegankelijke gebieden zijn. Dat is echter een

structureel probleem dat niet van de ene dag op de andere is opgelost. Bovendien stellen we ons de vraag: is de natuur op bepaalde plaatsen soms niet het meest gebaat door ontoegankelijk te blijven? (OD2.1 en SD 1)

- We hebben, naast subsidies, relatief **weinig structurele inkomsten**. Daardoor hebben we weinig reserve om de huidige werking te behouden als er een subsidie wegvalt.

→ Hoe grijpen we deze uitdaging aan?

De voorbije beleidsperiode hebben we geëxperimenteerd met het uitbouwen van alternatieve inkomstenbronnen, om onze huidige werking te optimaliseren. De komende beleidsperiode gaan we op die ingeslagen weg verder, en zetten we er zelfs extra op in met fondsenwervingsacties met particulieren, samenwerkingsverbanden met de profit-sector, het uitbreiden van onze (leden)achterban en het optimaliseren van onze verkoop van goederen en diensten. (OD 4.3)

3.4.3 Subsidiekader

Als natuurvereniging zijn we gebonden aan verschillende wettelijke kaders en bijhorende subsidiekanalen.

- **Natuurdecreet:** Sinds 1997 is vzw Durme één van de drie erkende terreinbeherende verenigingen. Het natuurdecreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten scheppen een wettelijk kader voor de uitvoering van het beheer in onze reservaten, de openstelling, de onthaalwerking en de monitoring.

In 2014 werd het natuurdecreet gewijzigd. Dit resulteerde in nieuwe uitvoeringsbesluiten in 2016. Het nieuwe decreet creëerde nieuwe kansen voor onze vereniging, nl. een uitgebreidere ondersteuning van aankopen, nieuwe voorwaarden rond beheersubsidies en een uitbreiding van de onthaalsubsidies.

→ Hoe spelen we hierop in?

Het beheer van onze reservaten en onze monitoring is afgestemd op de voorwaarden, opgelegd in de wetgeving. Jaarlijks dienen we een jaarverslag, subsidieaanvragen en erkenningsdossiers in. Onze werking rond onze bezoekerscentra is in belangrijke mate afgestemd op dit decreet, en kon door het gunstige kader groeien. Ook ons aankoopregime kreeg een flinke duw in de rug door de nieuwe steunmaatregelen. Daarnaast streven we naar een aangepaste en uitgebalanceerde personeelsploeg, die meegroeit samen met onze werking.

Figuur 9 Dankzij de vele wildcamera's in onze gebieden, kunnen we vaak bijzondere soorten ontdekken, zoals hier de otter.

- **Demir-bossen:** Begin 2020 werd door minister Demir een 'bosnota' opgesteld. Het is de ambitie van de Vlaamse regering om tegen 2024 4.000 hectare nieuw bos te creëren. Dit vertaalde zich eind 2020 in een aantal nieuwe uitvoeringsbesluiten voor de subsidiëring van de aankoop van gronden i.f.v. bebossing en nieuwe bebossingsubsidies.

→ Hoe spelen we hierop in?

Daar waar bosuitbreiding in onze valleigebonden natuur vroeger minder in de aandacht kwam, willen we hier sinds 2020 bewuster op inzetten. Vzw Durme is lid van de bosalliantie. Bij de aankoop van gronden houden we rekening met de mogelijkheden tot bebossing. We stellen onszelf als doel om de komende 5 jaar ten minste 10 hectare nieuw bos te creëren.

- **Erkennings- en subsidiëringsbesluit voor milieu- en natuurverenigingen:** Als natuurvereniging staan wij voor verschillende doelen en waarden. Deze wetgeving wil de impact van onze werking meten aan de hand van modules, indicatoren en activiteiten. Dit meerjarenplan is deel van de voorwaarden.

→ Hoe spelen we hierop in?

Jaarlijks organiseren we heel wat activiteiten om onze doelstellingen te behalen. Alles wat we doen, staat in het teken van natuurbehoud en draagvlakverbreding voor de natuur. Vanaf 2017 werken we volgens een meerjarenbeleidsnota en meten we elk jaar de vooruitgang en onze impact. We sturen bewust onze activiteiten bij om zo goed mogelijk onze doelstellingen te behalen.

- **Steunmaatregelen natuuruitbreiding Oost-Vlaanderen:** Vanaf 2019 is het mogelijk om in bepaalde gebieden voor bepaalde aankoopdossiers extra aankoopsubsidies te ontvangen van de provincie Oost-Vlaanderen.

→ Hoe spelen we hierop in?

Dankzij het gunstiger aankoopmilieu konden we de laatste jaren extra inzetten op natuuruitbreiding. Daar waar we vroeger gelimiteerd waren tot het aankopen van gemiddeld 5 hectare natuur, kunnen we nu makkelijk richting 10 hectare of meer gaan. Doordat de restfinanciering voor vzw Durme kleiner wordt, kunnen we dus meer gronden aankopen.

- **(ex)DAC:** Het DAC-statuut of derde arbeidscircuit ontstond in de jaren '80 en had als doel werklozen in te schakelen in diensten voor overheden en verenigingen zonder winstoogmerk. Vanaf 2004 kregen de werknemers een regulier statuut, met dezelfde rechten en plichten als de andere werknemers in de organisatie. Momenteel wordt dit opgevolgd door het Departement Leefmilieu Natuur en Energie voor de milieu- en natuurverenigingen.

→ Hoe spelen we hierop in?

4 VTE van de personeelsbezetting wordt gefinancierd door dit subsidiekader. Het is dan ook van groot belang dat deze rapportering correct gebeurt en opgevolgd wordt.

3 STAND VAN ZAKEN

3.1 Terugblik

Sinds 2017 werkt vzw Durme met een uitgeschreven vijfjarenplan, binnen het kader en sjabloon van de MINAru-wetgeving. Daarvóór was er uiteraard al sprake van planning, doelstellingen en acties die jaarlijks aan de Algemene Vergadering werden voorgelegd, doorheen het jaar met de BOR of DB werden besproken, en dagdagelijks uitgevoerd door het personeel en de vrijwilligers. Sommige daarvan werden vastgelegd in jaarverslagen of plannen, andere stonden los van elkaar.

Het uitschrijven van een overkoepelend beleidsplan zorgde ervoor dat we hier bewuster mee omgingen. We zetten alle doelstellingen uit de verschillende beleidsdomeinen bewust samen in één rapport, wat zorgde voor een betere afstemming en samenhang. We namen onze missie en visie terug onder de loep, probeerden ambitieuzer te zijn, stonden stil bij onze impact. Hoewel de grote lijnen en doelstellingen de voorbije 50 jaar amper veranderd zijn, kunnen we stellen dat onze denkwijze de voorbije 5 jaar wel is veranderd. We toetsen onze acties af aan onze doelstellingen, proberen onze indicatoren te behalen en hechten veel waarde aan impact. Onze manier van rapporteren én werken werd de voorbije jaren steeds positief onthaalt door de begeleidingscommissie en Departement Omgeving. We proberen dus verder te gaan op ingeslagen weg, mits rekening houden met de meegegeven tips en aanbevelingen.

Sommige van onze doelstellingen zijn vrij algemeen, en zullen we dus nooit (of net continu, afhankelijk van hoe je het bekijkt) behalen. We zullen altijd onze natuur verder laten groeien, meer mensen de natuur laten beleven, altijd onze natuur blijven beschermen. We hebben onze indicator bij de doelstelling tot het uitbreiden van onze natuur ruim overschreden, onze zichtbaarheid en naamsbekendheid gaat er duidelijk op vooruit, de interne structuur binnen de vereniging is grondig aangepakt.

We kunnen dus met zekerheid zeggen dat het beleidsplan ons heeft geholpen om vooruit te gaan, en dat onze regionale natuur en de vereniging er wel bij voeren.

3.2 Vooruitblik

De komende vijf jaar gaan we verder op de ingeslagen weg. Was de oefening rond doelstellingen en indicatoren vijf jaar geleden nog nieuw, nu voelde dit al vertrouwd. We hernamen heel wat oefeningen, maakten opnieuw afwegingen rond impact, bereik en ambitie. Daardoor kunnen we stellen dat dit een verbeterde, diepgaandere versie is van het vorig beleidsplan, hoewel de basis van onze vereniging: natuurbescherming en -beleving, niet veranderd is.

4 STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Strategische Doelstelling 1: vzw Durme wil de natuur in de streek rond Durme, Moervaart en Schelde beschermen en uitbreiden

We willen de biodiversiteit in onze reservaten verhogen en de oppervlakte beschermde natuur in onze visiegebieden uitbreiden. Dit doen we door gericht gronden te verwerven, beheerwerken uit te voeren en de voortgang van de biodiversiteit nauwgezet op te volgen. Als er in ons ruime werkingsgebied groeikansen zijn voor de regionale natuur, wil vzw Durme die mee ondersteunen. Of als de regionale natuur wordt bedreigd, zullen we er al het mogelijke aan doen om ze zo goed mogelijk te beschermen.

Operationele Doelstelling 1.1: vzw Durme verhoogt de oppervlakte beschermde natuur met te minste 50 hectare in de komende beleidsperiode

Door percelen te verwerven, in beheer te nemen en te laten erkennen als natuurreserveaat bieden we ze de hoogstmogelijke bescherming. Binnen onze visiegebieden willen we de oppervlakte elk jaar verhogen en zo de regionale natuur versterken.

Dat willen we realiseren met deze acties: gronden aankopen, beheerovereenkomsten afsluiten, uitbreidingsdossiers indienen, enz. We stellen voor de komende beleidsperiode een uitbreiding voorop van ten minste 50 hectare in eigendom.

Operationele Doelstelling 1.2: vzw Durme verhoogt de biodiversiteit in haar reservaten

Vzw Durme wil in de natuur die ze beheert een zo groot mogelijk inheemse soortenrijkdom bekomen.

Dat willen we realiseren met deze acties: gerichte en dagdagelijkse beheerwerken uitvoeren, biotopen beschermen of gebieden herinrichten. We zetten in op bijzondere maatregelen voor specifieke soorten (zoals broedvlotjes voor visdiefjes). Deze werken worden uitgevoerd door onze professionele terreinploeg en onze vrijwilligers of deelnemers aan beheerwerkdagen. Door natuurstudie volgen we dat op en sturen we bij waar dat nodig is. We streven naar een sterkere verankering van enkele bijzondere soorten in onze gebieden zoals otter, rietorchis, mopsvleermuis of veenpluis.

Operationele Doelstelling 1.3: vzw Durme benut de groeikansen voor onze natuur optimaal

We willen de natuur in én buiten onze reservaten beschermen en waar mogelijk verbeteren. Daarvoor willen we sterker samenwerken met partners zoals lokale en

bovenlokale overheden, andere natuurverenigingen of landbouwers uit ons werkingsgebied, meer gebiedsoverschrijdende projecten ondersteunen en een sterker financieel netwerk uitbouwen

Dit willen we realiseren met deze acties: het lokaal en bovenlokaal beleid ondersteunen, actief meewerken aan overkoepelende natuurinrichtingsprojecten en meewerken aan lokale projecten. We zetten deze beleidsperiode extra in op de uitrol van het NIP Donkmeer, Rivierpark Scheldevallei, Moervaartvallei en Durmevallei. Omdat we als natuurvereniging daarin niet de enige speler zijn, willen we samenwerken met andere actoren, vooral de gemeentebesturen en de provincie Oost-Vlaanderen, andere natuurverenigingen (zoals Regionaal Landschap, lokale Natuurpuntafdelingen, andere lokale natuurverenigingen, WWF Vlaanderen) en landbouwers.

Figuur 10 De lepelaar wordt steeds vaker gespot in onze reservaten, soms zelfs als broedvogel, dankzij onze gerichte beheerwerken. (foto: Joris Everaert)

Strategische Doelstelling 2: vzw Durme verhoogt het draagvlak voor natuur via natuurbeleving

Om de bescherming en uitbreiding van onze natuur optimaal te laten verlopen is er een draagvlak nodig. We willen de brede bevolking, overheden en jongeren het belang van natuur bijbrengen via positieve natuurbeleving. We willen ze informeren, sensibiliseren, activeren en kennis bijbrengen.

Operationele Doelstelling 2.1: vzw Durme maakt regionale natuur toegankelijk door in te zetten op beleving

Beleving in de breedste zin van het woord, vergroot het draagvlak voor onze natuur. De natuur intrekken, ontdekken, beleven en waarderen, is de basis voor een groene samenleving. Toegang tot die natuur is een voorwaarde. Dat hoeft niet altijd op grote schaal of met spectaculaire activiteiten. Vaak is het al genoeg om een paar egen open te stellen en basiskennis aan te bieden.

We willen dat realiseren met deze acties: onze reservaten openstellen waar de draagkracht van het gebied dat toelaat, plannetjes en infolders verspreiden, duidelijk communiceren over wat kan en wat niet kan in onze natuurreservaten. We zetten in op onze bezoekerscentra (met onder andere een vernieuwd Bezoekerscentrum Molsbroek) en uitkijplaatsen, met beleefnatuur voor kinderen of gratis verrekijkers. In activiteiten stimuleren we interactie door bijvoorbeeld natuurwerkdagen of paddenoverzetacties te organiseren. We hebben deze beleidsperiode extra aandacht voor het goede evenwicht tussen recreatie en natuurbescherming.

Operationele Doelstelling 2.2: vzw Durme informeert en sensibiliseert de brede bevolking in en waar mogelijk ook buiten haar werkingsgebied

Door mensen positief te betrekken bij de werking en ze laagdrempelig te informeren, brengen we onze natuurbeschermingsboodschap over. Zo willen we de betrokkenheid bij onze natuur vergroten.

We willen dat realiseren met deze acties: activiteiten, bezoekerscentra en een brede waaier aan communicatiemiddelen zoals folders, infoborden, sociale media, website, enz. We werken verder aan ons ledenactieplan waarbij we streven naar minstens 2.000 leden aan het eind van de komende beleidsperiode; een stijging van 25% t.o.v. het aantal in 2020. Dit willen we realiseren door zichtbaarheid, ledenvoordelen, activeren en aanspreken. We werken sterk samen met onze ambassadeur Begijn le Bleu. We passen onze aanpak aan de doelgroep aan. Voor wie wil gaan we een stapje verder en zorgen we voor cursussen en infomomenten. We streven naar maximaal bereik, eerder dan veel kleine activiteiten. We onderzoeken de mogelijkheden tot nieuwe onthaalpoorten of -punten. We bekijken de vraag naar educatieve pakketten voor andere doelgroepen dan kinderen en jongeren (zoals overheden, landbouw, profit-sector of leerkrachten)

Operationele Doelstelling 2.3: vzw Durme vergroot de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij onze regionale natuur en maakt ze ontvankelijk voor onze inhoudelijke natuurboodschap

Kinderen en jongeren zijn de natuurbeschermers van de toekomst. Daarom brengen we ze het best zo vroeg mogelijk in contact te met onze groene omgeving, op een avontuurlijke, plezierige, leerrijke manier. Alleen zo kan de positieve relatie met de natuur verder ontwikkelen en zullen ze in de toekomst meer geneigd zijn om de natuur te helpen beschermen.

We willen dat realiseren met deze acties: een specifiek aanbod uitwerken, gebaseerd op spel, beleving en ervaringsgericht leren. We proberen kinderen en jongeren te bereiken via scholen, ouders én de kinderen en jongeren zelf. We doen een denkoefening waarin we onze huidige methodes onder de loep nemen, en zetten sterker in op de acties met het meeste bereik en de grootste impact.

Figuur 11 Kinderen doen volop aan natuurbeleving tijdens het 'Blote voetenkamp'

Strategische Doelstelling 3: vzw Durme is de stem van de groene ruimte in de regio

Vzw Durme vertegenwoordigt de stem van de natuur en van de natuurliefhebber in ons werkingsgebied. Samen staan we sterk. Door een uitgebreide achterban, proactieve samenwerking met lokale en bovenlokale actoren (zowel op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau) en onze rol als beschermer proberen we continu het beste te bereiken voor onze natuur. Onze rol daarin is die van bemiddelaar, en als dat nodig is die van actieve beschermer.

Operationele Doelstelling 3.1: vzw Durme positioneert zich, met behulp van een uitgebreide achterban, als regionaal aanspreekpunt voor natuur en milieu

Als mensen de weg vinden naar vzw Durme kunnen we ze informeren en sensibiliseren. We willen een kenniscentrum zijn over regionale natuur. Het is daarom belangrijk dat we in de streek bekend en aanspreekbaar zijn. Dat willen we doen door zichtbaar (via verschillende kanalen en media) en aanspreekbaar te zijn (door onszelf toegankelijk op te stellen), en door een brede achterban achter ons te scharen, die als ambassadeurs onze boodschap kunnen doorvertellen.

Dat willen we realiseren met deze acties: opleiding en kennisverbreding van de medewerkers en vrijwilligers, ledenwerving (25% stijging), gerichte acties voor onze leden (zoals meer gerichte communicatie en ledenvoordelen), zichtbaarheid en aanwezigheid in het landschap (door activiteiten en logo's). We werken sterk samen met onze ambassadeur Begijn le Bleu. We zetten onze vrijwilligers en leden in als ambassadeurs van onze vereniging en geven ze de nodige tools. We maken online duidelijk dat iedereen bij ons terecht kan binnen het kader van regionale natuurontwikkeling, -bescherming en -educatie. We zetten deze beleidsperiode extra in op herkenning in het veld en naamsbekendheid door meer laagdrempelige communicatie via verschillende kanalen.

Operationele Doelstelling 3.2: vzw Durme beschermt de regionale natuur

Soms komt de natuur in ons ruime werkingsgebied in gevaar. Niet alleen in reservaten, maar ook in andere landelijke of stedelijke omgevingen is de natuur vaak kwetsbaar. We willen als natuurvereniging optreden als beschermer van onze regionale natuur. Dat doen we vooral door lobbywerk en overleg, vaak met lokale en bovenlokale beleidsmakers. Door het belang van onze lokale natuur onder de aandacht te brengen kunnen we ze optimaal beschermen. Als een concrete bedreiging te grote proporties aanneemt, ondernemen we juridische of andere stappen.

Dat willen we realiseren met deze acties: ons netwerk verder uitbouwen, lokaal en bovenlokaal beleid opvolgen, optreden als bemiddelaar, indienen van bezwaar- en beroepschriften als dat nodig is en actief inspelen op de klimaatproblematiek. Daarnaast willen we blijvend inzetten op constructieve communicatie met gemeenten, andere natuurverenigingen en landbouwers. Vooral willen we onnodige verharding en storende

elementen in het landschap tegen gaan, en focussen op grote gebiedsinrichtingsprojecten en gerichte communicatie. We doen dit samen met onze vrijwilligersploeg en leden.

Operationele Doelstelling 3.3: vzw Durme heeft een positieve verstandhouding met andere spelers in het buitengebied en werkt waar mogelijk samen om de natuur nog beter te beschermen

In ons werkingsgebied hebben heel wat actoren invloed op de natuur. Waar er groeikansen zijn voor de natuur willen we deze ondersteunen en waar er bedreigingen zijn willen we die tegengaan.

Dat willen we realiseren met deze acties: duurzame contacten onderhouden met partners en gebruikers van onze gebieden, actief te overleggen en door collega-verenigingen of groepen waar mogelijk mee te ondersteunen. We zetten vooral in op de samenwerking met lokale en bovenlokale overheden, andere verenigingen, scholen en landbouwers.

Figuur 12 Minister Zuhail Demir opent in juni 2021 de vernieuwde Eendenkooi, een succesvol project dankzij de goede samenwerking tussen vzw Durme, gemeente Berlare, ANB en VLM (foto: Carine Bauwens)

Strategische Doelstelling 4: vzw Durme streeft naar een efficiënte interne werking om haar doelstellingen waar te maken

De strategische doelstellingen 1 tot en met 3 zijn onze hoofddoelen. We willen ze realiseren met een zelfstandige vrijwilligersploeg en een professioneel team. Een efficiënte interne werking, waarin zowel vrijwilligers als professionele medewerkers zich kunnen ontplooien, is dus een ondersteunende doelstelling. We willen een efficiënte en professionele werking garanderen waarin iedereen verantwoordelijkheid opneemt en zijn taak zo goed mogelijk uitvoert. Medewerkers en vrijwilligers moeten op elkaar ingespeeld zijn, en in de beste omstandigheden kunnen werken in een gezonde financiële situatie.

Operationele Doelstelling 4.1: vzw Durme heeft een efficiënte professionele werking

Het kloppend hart van de vereniging zijn de medewerkers op het secretariaat en het bestuur. Begin 2021 werken er 12 personen (9,6 VTE) bij vzw Durme, vanwie 2 coördinatoren, aangevuld met een vaste OCMW-kracht. Ze worden aangestuurd door een dagelijks bestuur, een bestuursorgaan en een algemene vergadering. Een goede interne structuur en genoeg professioneel materiaal en opleidingen zijn nodig om hun werk goed te kunnen doen en zo de doelstellingen te verwezenlijken. We streven naar een uitbreiding van de professionele ploeg, om zo de groei van onze vereniging te blijven volgen.

We willen dat realiseren met deze acties: een communicatieplan, opleidingen, interne groeitrajecten, open interne communicatie en transparantie. Als dat nodig is bekijken we de mogelijkheden om het team te versterken. Daarnaast kopen we het nodige professionele materiaal aan. We zetten deze beleidsperiode extra in op opleiding, persoonlijke ontwikkeling en welzijn van de groep (zeker na de corona-periode).

Operationele Doelstelling 4.2: vzw Durme kan rekenen op een uitgebreide, diverse, gemotiveerde en zelfstandige vrijwilligersploeg

Vzw Durme kan rekenen op meer dan 120 vrijwilligers. Ze zijn onze ambassadeurs, ons extra paar ogen in het veld, onze ondersteunende en uitvoerende krachten en onze eerstelijnscontacten met doelgroepen. Vrijwilligersappreciatie is onmisbaar in onze dagelijkse werking. Omdat we alleen samen met vrijwilligers onze doelstellingen kunnen bereiken, willen we de ploeg elk jaar uitbreiden, versterken en bij onze werking betrekken.

Dat willen we realiseren door deze acties: vrijwilligersbeleidsplan uitvoeren en continu bijsturen, een persoonlijke aanpak stimuleren, ons vrijwilligersnetwerk uitbreiden. We zetten deze beleidsperiode extra in op opleidingen, interne kennisoverdracht, betrokkenheid bij de werking en waardering. We hebben zoals altijd aandacht voor het groepsgevoel en verduidelijken de verwachtingen en takenpakketten.

Operationele Doelstelling 4.3: vzw Durme is financieel sterk genoeg om deze doelstellingen te realiseren

Om de doelstellingen te realiseren, is er natuurlijk geld nodig. Als vereniging zonder winstoogmerk gaan alle inkomsten en eventuele winsten rechtstreeks naar het uitvoeren van onze doelstellingen. Hoe meer middelen, hoe beter we de doelstellingen kunnen uitvoeren. We streven naar een continue inkomstenstroom die de vereniging op lange termijn de zekerheid geeft haar doelstellingen te bereiken. Daarnaast willen we de komende beleidsperiode sterker inzetten op een diversificatie van onze inkomstenstromen, en extra aandacht geven aan eigen bronnen van inkomsten.

Dat willen we realiseren door deze acties: subsidiedossiers indienen, zorgen voor meer eigen inkomsten en een alternatieve fondsenwervingsstrategie. We werken aan een sterkere samenwerking met de profitsector als mogelijke financiële partner, en bouwen een communicatiestrategie uit rond legaten en schenkingen (samen lokale notarissen). We leggen op vraag van de begeleidingscommissie een sociaal passief aan voor de medewerkers die we op basis van deze subsidie tewerkstellen.

Figuur 13 Onze terreinploeg aan het werk tijdens een bebossingsactie, met het gebruik van nieuw materiaal zoals deze grondboor. Deze bebossingen kunnen tot stand komen dankzij extra financiële middelen zoals subsidies en giften.

5. FINANCIERING

5.1 Algemene cijfers

We schetsen de financiën van het beleidsplan voor de komende beleidsperiode op basis van een doorkijk van het eerste jaar. We verwijzen hiervoor naar bijlage I.

Bij de aanvang van de beleidsperiode zal 9,9 VTE tewerkgesteld zijn bij vzw Durme. Deze functies zijn als volgt verdeeld:

PERSONEELSSTRUCTUUR	
Functies (volledige personeelsstructuur vereniging)	Aantal VTE binnen die functie
Coördinator	1,8
Reservatenmedewerker	1
Educatie- en verenigingsmedewerker	3,6
Arbeiders terreinploeg	3,5
TOTAAL AANTAL VTE IN DE VERENIGING	9,9

Hoofdstuk 3.4.3 geeft een overzicht van de structurele subsidies die vzw Durme jaarlijks aanvraagt, en die (zowel via personeelskosten als werkmiddelen) ingezet worden om de doelstellingen te behalen. Daarnaast werven we ook eigen middelen door de verkoop van goederen (in de bezoekerscentra) en diensten (zoals begeleide groepen), lidgelden en giften. In de bijlage I is hier ook een neerslag van te vinden.

Als je de doelstellingen naast de takenpakketten van de medewerkers legt, zie je dat iedereen eigen verantwoordelijkheden heeft binnen vzw Durme, en op zijn of haar manier dus bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen. Daarnaast worden heel wat taken door vrijwilligers, en dus onbezoldigd, uitgevoerd. Vaak is de lijn tussen de takenpakketten en de doelstellingen echter niet rechtlijnig te maken. Zo horen heel wat acties bij verschillende doelstellingen, of zijn ze eerder ondersteunend. Onderstaande tabel geeft een beeld van de verdeling van de personeelsinzet verdeeld over de doelstellingen.

PERSONEELSPLAN	
DOELSTELLING	AANTAL VTE DAT INGEZET WORDT
SD 1: Vzw Durme wil de natuur in de streek rond Durme, Moervaart en Schelde beschermen en uitbreiden	4,8
SD 2: vzw Durme verhoogt het draagvlak voor natuur via natuurbeleving	2,4
SD 3 vzw Durme is de stem van de groene ruimte in de regio	1,1
SD 4 Vzw Durme streeft naar een efficiënte interne werking om haar doelstellingen waar te maken	1,6
Totaal	9,9

5.2 Financiering van de strategische en operationele doelstellingen

Om onze doelstellingen te behalen, plannen we heel wat acties. Sommige daarvan hebben een duidelijke weerslag op ons financieel beleid. Andere vallen onder onze dagelijkse, structurele werking. Die zullen de komende jaren vrij constant blijven. Hieronder lichten we enkele doelstellingen en acties uit die wel opvallende financiële gevolgen zullen hebben (of beogen).

5.2.1 Het verhogen van de oppervlakte beschermde natuur én de biodiversiteit in deze natuur

We stellen onszelf als doel de komende beleidsperiode 50 hectare natuur aan te kopen (OD 1.1). Dit is iets meer dan in de vorige beleidsperiode (toen we aanvankelijk slechts 3 tot 5 hectare per jaar vooropstelden). We maken hiervoor gebruik van aankoopsubsidies van de Vlaamse Overheid, steden en gemeenten en de Provincie Oost-Vlaanderen. De restfinanciering krijgen we rond met onze eigen middelen. Voor bepaalde (grote) aankopen plannen we een crowdfundingactie, of willen we samenwerken met bedrijven. We begroten jaarlijks een budget van 40.000 € om de restfinanciering bij onze aankopen te kunnen realiseren, maar dit moet jaar per jaar opnieuw in detail bekeken worden in verhouding tot de beschikbare middelen of lopende projecten.

Jaarlijks staan heel wat eenmalige inrichtingswerken op de planning (OD 1.2). Ook dit wordt jaar per jaar gepland en begroot. Hier staan steeds subsidies van de Vlaamse overheid, andere overheden of Regionaal Landschap tegenover, in combinatie met restfinanciering uit eigen middelen. Het is onmogelijk om hier vijf jaar vooruit te denken; dit wordt jaarlijks opgenomen in de jaarplanning. Mogelijks staan er komende jaren enkele grotere projecten op de planning (zoals SBP otter), maar dat kan op dit moment nog niet opgenomen worden in de begroting. We verwijzen hiervoor dan ook graag naar de jaarlijkse voortgangsrapportage.

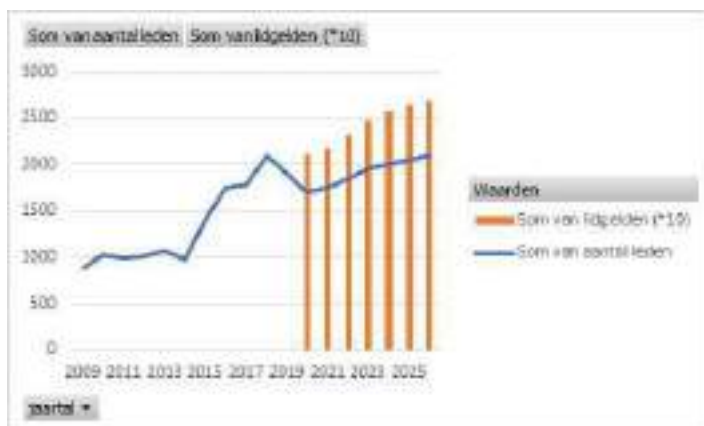
Voor het uitvoeren van de beheerwerken in onze reservaten ontvangt vzw Durme jaarlijks structurele subsidies waarmee we strategische doelstelling I kunnen realiseren. Deze gaan uiteraard mee in stijgende lijn, samen met het uitbreiden van de te beheren oppervlakte natuur.

In 2020 en 2021 werd de personeelsbezetting voor reservatenwerking uitgebreid met 1,4VTE. Dit was nodig om het beheer van onze reservaten op kwalitatieve manier te kunnen blijven uitvoeren en opvolgen. Tijdens de komende beleidsperiode zal steeds de afweging gemaakt worden of er door de beoogde blijvende groei ook extra geïnvesteerd moet worden in uitvoering en opvolging (personeel, uitbestedingen, enz.).

5.2.2 Verhogen van het draagvlak door het uitbreiden van onze ledenachterban

Leden zijn belangrijk voor het versterken van het draagvlak voor natuur (OD 2.2) en de stem die we willen geven aan onze natuur (SD 3). We streven naar een stijging van ons ledenaantal met 25% gedurende de komende beleidsperiode. Het ledenaantal ging in 2019 en 2020 in dalende lijn, mede door de corona-crisis (we verwijzen hiervoor graag naar de voortgangsrapporten van 2019 en 2020). Ons doel is om minstens terug op het niveau van 2018 te zitten. Daarnaast zetten we continu in op het verduurzamen van onze leden, waarbij leden een 'hoger' niveau van lidmaatschapstype kiezen. Op deze manier verhogen we ook de inkomsten uit de lidgelden.

Deze grafiek geeft de werkelijke cijfers mee van de voorbije 10 jaar, en doet een voorzichtige prognose voor de komende beleidsperiode, zowel in aantal leden als op het vlak van inkomsten door lidgelden. Als we deze lijn kunnen aanhouden, ontvangen we jaarlijks zo'n 6 000 euro extra aan lidgelden vanaf het einde van de komende beleidsperiode. Het verschil in lidmaatschapstypes (met bijbehorende bijdragen) maakt dit echter moeilijk te voorspellen. We plannen in 2022 alvast een stijging van de lidmaatschapsbijdragen, en verwachten een boost bij de heropening van het nieuwe bezoekerscentrum Molsbroek.

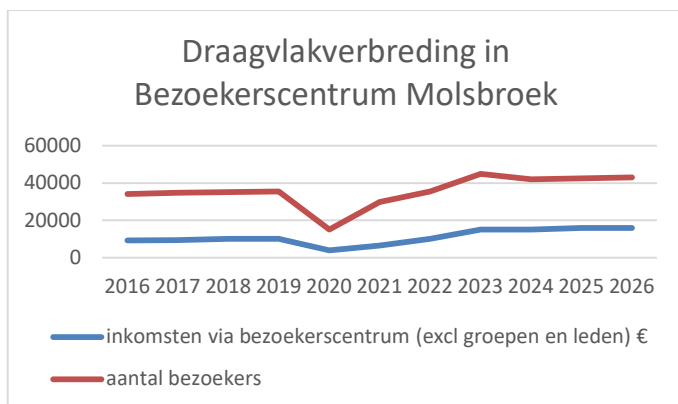
5.2.3 Verhogen van het draagvlak voor natuur door het vernieuwen van Bezoekerscentrum Molsbroek

Om het draagvlak voor de natuur te verhogen (SD2), voornamelijk door natuurbeleving te stimuleren (OD2.1), mensen te informeren en sensibiliseren (OD2.2) en kinderen, jongeren en groepen te kunnen bereiken (OD2.3), om een duidelijk aanspreekpunt te kunnen zijn (OD3.1) én om onze interne werking professioneel te kunnen organiseren (OD4.1), plannen we in de periode 2021-2023 een grondige herinrichting van ons bezoekerscentrum Molsbroek.

We voorzien hierbij eigen middelen, en rekenen op de financiële steun van Stad Lokeren, WWF Vlaanderen, particulieren donateurs en samenwerkingen met bedrijven. We begroten hiervoor eenmalig een budget van ongeveer 225 000 euro, waarbij slechts 40 000 euro aan eigen middelen zou worden ingezet. De overige middelen worden gecompenseerd door subsidies, worden door gefactureerd aan Stad Lokeren of worden opgevangen door sponsorovereenkomsten. De kosten zullen gespreid worden over jaar 1 en 2 van de beleidsperiode (met mogelijks al voorschatfacturen in jaar 2021). Naast de financiële impact zal dit een grote personeelsinzet vragen. Voor de 40.000 eigen middelen kon dankzij het toen gunstige resultaat wel reeds in de jaarrekening van 2020 in de kosten een voorziening van dit bedrag verwerkt, waardoor dit niet meer in de jaarrekeningen van komende beleidsperiode hoeft aangerekend te worden.

We verwachten dat de heropening van het bezoekerscentrum een boost zal geven aan ons aantal bezoekers en leden, wat ook een financiële impact heeft. We hopen op jaarlijks zo'n 10.000 extra bezoekers en 6.000 euro aan extra inkomsten via het bezoekerscentrum (excl. leden – zie 5.2.2). Het aantal bezoekers is hier een maatstaf voor het draagvlak, omdat we deze mensen actief met onze boodschap kunnen bereiken; een doelstelling die anders moeilijk te meten valt. In de grafiek is uiteraard

een opvallend dal te zien door de sluiting tijdens de corona-pandemie. Daarnaast blijven we ook inzetten op andere acties om het draagvlak te verhogen (zoals begeleide groepen, communicatie of activiteiten), maar die hebben een meer constante financiële weerslag.

5.2.4 Versterken van ons financieel beleid door het uitbreiden van onze alternatieve financieringsplannen

In doelstelling 4.3 omschrijven we onze plannen om de komende jaren extra in te zetten op alternatieve financiering. Dit is een vrij nieuwe piste voor ons. Sinds 2017 hebben we die voorzichtig verkend. In 2019 en 2020 hebben we de eerste grote successen geboekt met grote particuliere crowdfundingacties. Ook hebben we de eerste stappen gezet richting sponsorovereenkomsten voor een structurele financiële samenwerking of voor de sponsoring van een bepaald project. Dit is uitdrukkelijk opgenomen in het takenpakket van de professionele medewerkers.

De komende beleidsperiode verwachten we jaarlijks een bedrag van ca 40.000 euro aan alternatieve financiering, zowel via particulieren als via sponsorovereenkomsten, in een licht stijgende lijn (door het opbouwen van expertise binnen het personeel en mogelijks structurele samenwerking). Niet opgenomen in deze prognose, maar wel iets waar we ons bewust van zijn: mogelijks treedt er na enkele jaren vermoeidheid op bij onze donateurs, en zien we een lichte terugval in de particuliere giften. We hopen dit echter te compenseren door het stijgen van de sponsorgelden via bedrijven.

BIJLAGE I FINANCIERING -BEGROTING ALS DOORKIJK

Begroting vzw Durme - begroting 2022 als doorkijk van het beleidsplan 2022-2026

€ 1.218.200 Bedrijfsopbrengsten 2022

€ 116.600	Omzet	
€ 31.600	Verkoop goederen	
€ 30.000		Verkoop drank en kleine etenswaren
€ 1.600		Boeken, T-shirts, softshells, natuur-educatief materiaal, hout, brochures...
€ 2.000	Verkoop diensten	
€ 1.500		Advertenties/reclame
€ 500		Dienstverlening (advies en informatie, projecten, andere werken)
€ 23.000	Lidgelden	
€ 20.000	Begeleide groepen	scholen, groepen,...
€ 35.000	Giften	Alle giften, incl. een gerichte actie
€ 5.000	Sponsoring bedrijven/organisaties	
€ 0	Legaten en schenkingen	
€ 1.101.600	Andere opbrengsten	
€ 360.000	Subsidies aankoop reservaten	in boekhouding verplaatsen naar kapitaalsubsidies (code 15) en overboeken naar belastingvrije reserves
€ 318.000		Vlaamse overheid, niet structureel: aankoopsubsidies reservaten
€ 39.000		Provincie aankoopsubsidies reservaten
€ 2.000		Gemeentelijke subsidies voor aankopen reservaten
€ 3.000		Lottosubsidies voor aankopen reservaten
€ 40.000	Opname toegevoegde bestemde fondsen aankoop reservaten	Opname van (in eerdere boekjaren) toegevoegde bestemde fondsen voor aankoop
€ 404.600	Subsidies: Mina, beheer, inrichting, projecten e.a.	
€ 88.600		Vlaamse overheid, niet structureel: eenmalige inrichting in reservaten (PSN e.a.)
€ 71.000		Vlaamse overheid, structureel: subsidie art. 12 mina decreet
€ 228.000		Vlaamse overheid, structureel: beheersubsidies (incl personeel beheerteam)
€ 2.000		Steden/gemeenten
€ 5.000		Regionaal Landschap Schelde-Durme (RLSD)
€ 4.000		Provincie, voor projecten (zoals soortenbeschermingsprojecten)
€ 6.000		Andere
€ 291.000	Subsidies: DAC, bezoekerscentra, Sociale Maribel, VIA	
€ 145.000		DAC
€ 100.000		Bezoekerscentra (onthalpoorten), Molsbroek en Donkmeer elk 50.000€
€ 19.000		Sociale Maribel
€ 27.000		VIA
€ 3.000	Cursusbijdragen inschrijvingsgeld	
€ 3.000	Diverse	bijzondere opbrengsten uit activiteiten, Corona hinderpremie, enz.

€ 1.218.000 Bedrijfskosten 2022

		AANDEEL GEFINANCIERD VANUIT MINARU
		posten (geheel of deels) gefinancierd vanuit minaru subsidiemiddelen
€ 26.600	Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	
€ 22.000	Inkopen drank, etenswaren e.a.	Jaarlijks vaste aankoop drank en etenswaren, documentatie, ...
€ 2.600	Aankopen van diensten	
€ 2.000	Voorraadwijzigingen handelsgoederen	
€ 259.300	Diensten en diverse goederen	
€ 500	Huur	Huur en huurkosten installaties, machines, en huur lokalen
€ 77.900	Goederen, onderhoud, herstellingen en leveringen	
€ 28.000		Auto's, gebouwen, materiaal, alarm, telefoon, linnen, terreinen, machines, enz.
€ 3.000		Computers en software
€ 1.000		Bezoekerscentra/educatieve leerpaden
€ 12.500		Vaste jaarlijkse werkkost BCD (overeenkomst met gemeente Berlare)
€ 10.000		Elektriciteit, water en brandstof gerelateerd aan BCM
€ 1.000		Organisatie studiedagen/persconferentie/evenementen
€ 5.000		Secretariaatkosten BCM (kantoor, internet, postzegels enz.)
€ 2.500		Fondsenwerving
€ 8.500		Documentatie en didactisch materiaal (incl kosten eigen tijdschrift)
€ 2.000		Extra didactisch materiaal voor verenigingswerking, educatie en natuurstudie
€ 4.400		Communicatie en promotie (folders, infoborden, merchandising,...)
€ 140.000	Werken voor natuurbehoud	Beheerwerken, eenmalige inrichting PSN's, SBP Prov. Oost-Vlaanderen, dierenvoedsel, zaai
€ 23.100	Vergoedingen aan derden	
€ 6.000		Boekhoudkantoor/revisor
€ 9.000		notaris, advocaten, andere experts...
€ 4.600		Dienstprestaties, deelname aan cursussen, beurzen
€ 3.500		Sociaal secretariaat
€ 1.800	Lidgelden/ bijdragen	
€ 5.000	Receptie en onthaalkosten	Incl. vrijwilligersfeest, personeelsuitstap, vrijwilligersappreciatie,...
€ 4.000	Verzekeringen	brand, BA,omnium, reis,diefstal....
€ 5.000	Verplaatsingskosten	
€ 2.000	Diverse	Neerlegging jaarrekening, inlassingen in staatsblad, enz
€ 514.500	Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	
€ 346.000	Bruto lonen	
€ 210.000		Bezoldigingen bedienden
€ 136.000		Arbeiders lonen
€ 122.000	Werkgeversbijdragen	RSZ (= patronale lasten)
€ 46.500	Andere personeelkosten	
€ 12.000		Verzekering B.A., arbeidsongevallen, rechtsbijstandverzekering
€ 3.000		Toevoeging vakantiegeld bedienden
€ 1.500		Toevoeging vakantiegeld arbeiders
€ 30.000		Vakantiegeld, verplaatsingskosten, ecocheques, medische dienst, kosten eigen aan wg...
€ 11.600	Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa	
€ 6.000	Diverse	
€ 5.600	Nieuwe loods achter BCM	Afschrijving op 20 jaar (totaal ca. 100.000 euro incl. btw voor de bouw)
€ 6.000	Andere bedrijfskosten	
€ 6.000	Belastingen en taksen	
€ 400.000	Aankoop gronden	

€ 360.000	overboeking naar belastingvrije reserves: bedrag ontvangen aankoopsubsidies, excl. eigen inbreng		
€ 40.000	restfinanciering: eigen inbreng, ca. 10% van totale kost		
€ 200	Bedrijfsresultaat 2022		
€ 200	Financiële opbrengsten 2022		
€ 400	Financiële kosten 2022		
€ 0	Te bestemmen resultaat boekjaar 2022		
€ 134.200	Overgedragen resultaat vorig boekjaar		
€ 0	Toevoeging aan de bestemde fondsen	voor restfinanciering aankopen	
€ 134.200	Over te dragen resultaat		
€ 14.300	STATUS SOCIAAL PASSIEF 31/12/2020		

AANDEEL GEFINANCIÉERD VANUIT MINARU SUBSIDIE	
aandeel in percentage van de minasubsidie die voor werkingskosten wordt aangewend	19%
aandeel in percentage van de minasubsidie die voor personeelskosten wordt aangewend	81%
Het aandeel van de subsidie dat men voor huisvesting wil inzetten (maximaal 10%)	0%